

CVETOČEGA MAJA

Lojze Krakar

*Kakor nomad se selim
s trnjem nemira v duši
v nove pomladi iz zim,
v travnato radost po suši.*

KAKOR NOMAD se selim
s trnjem nemira v duši
v nove pomladi iz zim,
v travnato radost po suši.

Upanje, žilavi konj,
stopa po skalni planoti,
suhi, brezupni kot on,
z mano k poslednji samoti.

In ko kot v kožuh zavit
ležem zvečer med spomine,
ti zablestiš kot privid
večno zelene doline.

ZELENO zibljejo se boki zemlje
v cvetoči maj. Beló pogrnen svet
je postelja, kjer mladi veter jemlje
dar njenega telesa. V pisan pled

ovito je življenje bilk, izžgano
od belih zubljev zimskega ledu
in zemlja ima še zdaj na prsih rano
od velikega vranjega gladu.

A že se nov vihar kot jastreb divje
je spustil nanjo. Siv, zamolkel sneg
ovil je njuno posteljo in ivje,
slak grenkih trt, razveša se vsevprek

po pajčevinah velike praznote,
ki jo izvotlil je njun krik. V njun krik
z veliko črko pišem ime samote.
ki tuli v noč kot mrtev ognjenik.

GOSTILNA, NOČ. Dve lastovici strežeta,
dve vrani pojeta ciganske pesmi.
In dve nemirni mravlji mirno hodita
po robu mize, spremenjene v večnost.

Pripovedujta nama, duši mutasti,
kaj si povesta, ko se prvič srečata
in v kakšni govorici se pozdravita
v nevarnem snidenju na robu mize.

Midva ne znava več jezika mravelj,
kot slepca sva na robu mize večnosti,
dve ptici nama s praznim vrčem strežeta,
dve vrani nama na pogrebu vriskata.

NOCOJ SO, glej, me vriski vran
pregnali v tvojo temno kri
in v tvojem celičju trohni
jetnik k ječarju prikovan.

Popusti mu za hip vezi,
sam se bo vklenil spet, ko noč
po tvoji krvi zašumi
kot ogenj, iz prsi zemlje vroč.

V tem mleku, ki ne hrani, žgem
glad svojih ust in rok, nekoč
oba bova zgorela v njem,
kot lava v večnost kapljajoč.

PODOBEN SEM prikazni, ki se izvije
iz nedrij zemlje v bruhaajoči lavi,
z žarečo krono na žareči glavi
gorim v temo s krvavo rdečim sijem.

Sekiro kujem za zelene blodnje,
vsa morja kličem, naj me utopijo
in prosim bliske, ki skoz noč drviijo,
naj prestrelijo prsi moje usode.

Vsak cvet na krošnji mojega drevesa
je ves odprt, kot bi vihar prinašal
vanj beli pelod tvojega telesa.

in vsako seme, ki s te črne krošnje
kapne v temo, vihar s seboj odnaša
kot hrasta razklanega zamolke prošnje.

IZKRVAVEL JE HRAST, ki vanj nekdo je
urezal njeno ime: o pelod ognja,
ki žgeš moj glad, kot žge meso kislina,
čuj, skozi noč v pustinji enakomerno
kapljajo kaplje lave: grenka milost,
ki použivam te kakor čebela
koprivin cvet, ne žgi gladu: ta glad me
spominja na odprta, mrtva usta
otoka, ki se je zadušil z žejo: slišiš
rdeči dež, ki lije nanj: iz zemljé
grgra krvava pena: vsi vodnjaki
so polni rdeče žeje: bolni čolni
se vlečejo po morju in v pristanu
zelena rja gloje boke ladij.

KOT PRSI potopljenih ladij
je siv in mrzel majski sneg
in zasneženi hrast na jasi
me nemo gleda izpod vek.

Zaprt je tempelj Afrodite,
ki sem prišel ji žrtvovat
in skoz razbite šipe vidim,
da raste na oltarju osat.

In suha trava s suhim grlom
za zidom z vetrom šepeta
o upanju, ki je umrlo
brez testamenta in boga.

Kot zlobni škrti so grmiči
molče počepnili ob pot
in moj nemirni konj me kliče:
odjašiva, nomad, od tod!

KAKOR NOMAD se selim
z gladom zelenim v duši
v nove pomladi iz zim,
v travnato radost po suši.

Vrane mi križajo pot,
strah moj koti svoje mlade
v skalnih votlinah, povsod
konj moj zadeva ob gade.

Nič več ne vem, kje leži
gluha lobanja deda,
grem in ne štejem več dni,
kot jih ne šteje čreda.

In ko kot v kožuh zavit
ležem zvečer med spomine,
ti zablestiš kot privid
večno zelene doline.

V VELIKIH LOKIH se ogibam gadom,
ki zanje sem pomagal plesti gnezda
in gledam, sad na veji nad prepadom,
kako umira moja zadnja zvezda.

Umiraš in jaz čakam z zadnjim sadom
na zadnji tvoj migljaj, kdaj mi bo dano
utrgati se z veje nad prepadom
in pasti s tabo v večno noč pod mano.

TENKÓ POSLUŠAM, kaj bo rekla noč.
Ta noč je sestra najinih noči,
v to noč verjamem, ker ta noč si ti,
zato grmim, da bi pregrmel noč.

Zato grmim, ker moram izgrmeti
svoj dež na to sežgano njivo mrtvih,
ki so jim žile izvotlili krti
in rastejo iz njih osati cveti.

To noč po žetvi bova spala v prahu
poletnih zvezd in vila roke k nebu
iz snopa upanj, opletenih s strahom,
in čisto sama bova na pogrebu.

KOPIST IN SAMOTA

Marijan Tršar

I. Kamni orh

Kopist je živel sam v stari, odmaknjeni cerkvici. Vse privajeno, vsakdanje utečeno je pustil daleč zdolaj na vasi. Pogreznil se je v nečloveški mir, v tišino brez besede; brez kašljanja, pohrkovanja; brez tistega domačega štokljanja, stikanja po kotih, ropotanja posode v kuhinji; brez napol slišnih pomenkov iz sosednje sobe. Samoten je bridko izkusil, kako mrtve so človekove stvaritve; kako malo premorejo tiste prepričljive resničnosti, ki smo jo pripravljeni priznati za polnokrvno življenjsko okolje. Zakaj čeravno je živel sredi galerije človeških podob svetcev in krilatcev božjih, pričaranih v svetlih barvah po stenah in križnih obokih presbiterija, je vse v njem kričalo po živi krvi, po eni sami besedi iz človeških ust. Hlipal je za zrakom živega tovarišтва, hrepenel po katerem koli bitju, ki bi se vrinilo medenj in njegov jaz. Za samoto je treba biti trmoglavec, je grenko pomislil, prehitro se zmehčaš, ko si hočeš nočeš nenehoma gledaš v lice.

Ko se je dan razpustil v večer, si je kopist prižgal petrolejko. Po zgrbljeni cerkveni steni je metala oblakaste svite in sence. Ker je bil truden, se je zleknil na zločljivo ležišče in si privoščil cigareto. Na stopnici stranskega oltarja je na gorilniku brbotal čaj. Kopist je vzel v roke časopis, ki ga je znal že na pamet, in mimo njega srepel v poltemo nedoločenega prostora. Ta je valoval, se širil in tesnil. Menjal je obliko in razsežnost z utripanjem leščebre. Razločiti je bilo mogoče